

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Sika – ja siipikarja muutokset vuonna 2022

Uusi luomuasetus voimaan 1.1.2022

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/848
- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/464
- Laki luonnonmukaisesta tuotannosta 1330/2021, voimaan 1.1.2022
- MMM asetus luonnonmukaisesta tuotannosta 7/2022, voimaan 17.1.2022
- Tulossa Vna kanojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Siipikarjarakennukset, muutokset

- Siipikarjarakennukset on rakennettava siten että kaikki linnut pääsevät helposti ulkojaloittelualueelle. Linnuilla on oltava luukkuihin esteetön pääsy.
 - Rakennuksen ulkorajalla on oltava ulosmeno-/sisääntuloluukut, joista pääsee suoraan ulkojaloittelualueille.
- Jokaisen ulosmenoluukun on oltava kooltaan linnuille sopiva. Ulkotilaan on johdettava useita vähintään 35 cm korkuisia ja vähintään 40 cm levyisiä ulosmenoaukkoja ja luukut on sijoitettava rakennuksen koko pituudelle.
- Rakennuksen ulkorajalla sijaitsevien luukkujen yhteenlaskettu leveys on oltava vähintään 4 m rakennuksen sisätilan vähimmäispinta-alan **käytettävissä olevan** alan sataa neliometriä kohti.
- **Käytettävissä olevan alan määritelmä** : vähintään 30 cm leveää aluetta, jonka kaltevuus on enintään 14% ja esteetön korkeus vähintään 45 cm ja johon ei lueta mukaan pesiä.

Siipikarjarakennukset, katokset

- **Sisärakennuksen ja katoksen** välillä sijaitsevien luukkujen yhteenlasketun leveyden on oltava **vähintään kaksi metriä** siipikarjarakennuksen sisätilan vähimmäispinta-alan käytettävissä olevan alan sataa neliometriä kohti.
- **Katoksen ja ulkoilujaloittelualueen** sijaitsevien luukkujen yhteenlasketun leveyden on oltava **vähintään 4 m** siipikarjarakennuksen sisätilan vähimmäispinta-alan käytettävissä olevan alan 100 neliometriä kohti.
- Vähimmäispinta-ala kananuorikoilla on 21 elopainokiloa neliometriä kohti.

Katoksen määritelmä

- Katos on siipikarjasuojan ulkopuolella ulkoilmassa sijaitsevaa ylimääräinen, eristämätön katollinen osa, jonka pisimällä sivulla on yleensä lanka- tai verkkoaita ja jossa on luonnonvaloa ja tarvittaessa keinovaloa, sekä kuivikkeita
- Ulkojaloittelualueiden tai -tarhojen seinien tulee olla avoimet, siten, että vain kantavat rakenteet, tarvittavat eläinaidat ja mahdolliset lintu- tai tuuliverkot sallitaan.

Siipikarjarakennukset, muutokset

- Kun kyseessä on Gallus gallus-lajin vanhempaispolven linnut, munijakanat, kananuorikot, munintarotuiset kukkopoijat ja Gallus gallus –lajin lihasiipikarja, osastojen välissä on oltava kiinteät väliseinät, puolisoljetut väliseinät, verkot tai verkkoaidat.
- Ruokaviraston tulkinta on, että osastoilla voi olla yhteinen ruokinta-, munienkeruu- ja lannanpoistolaitteisto

Siipikarjarakennukset, muutokset

- Siipikarjarakennuksissa voidaan käyttää monikerrosjärjestelmää
- Monikerrosjärjestelmää voidaan käyttää Gallus gallus –lajin linnuille mm. **munijakanoille ja tulevassa munantuotannossa käytettäville kananuorikoille**
- Monikerrosjärjestelmässä saa olla **pohjakerros mukaan lukien käytettävissä olevaa alaa enintään kolmessa kerroksessa**
 - Ruokaviraston tulkinnan mukaan, **lattia ja kaksi kerrosta, mutta pesäkerrosta ei lasketa kerrokseksi. Tasojen esteettömän korkeuden on oltava vähintään 45 cm.**
- Ylempänä olevat tasot on rakennettava siten, ettei lanta pääse putoamaan alempana olevien lintujen päälle, ja tasot on varustettava tehokkaalla lannanpoistojärjestelmällä.

Orret ja istumatasot, Vna 673/2010

- Siipikarjarakennukset on varustettava orsilla tai korotetuilla istumatasoilla tai molemmilla
- **Munivat kanat:** Orsien on oltava kanoille sopivasta materiaalista ja sellaisia, että kanat voivat käyttää niitä vaikeuksitta, eikä niissä saa olla teräviä kulmia. Orsia ei saa sijoittaa pehkujen yläpuolelle, ja orsien välisen vaakasuoran etäisyyden toisistaan on oltava vähintään 30 cm sekä etäisyyden seinästä vähintään 20 cm.
- **Kananpoikaset:** Kanalassa on oltava koko kasvatuskauden ajan tarkoituksenmukaisia orsia, jotka ovat koko ryhmän käytössä ja jotka on sijoitettu tasaisesti koko tilaan. Orsien on oltava sopivasta materiaalista ja sellaisia, että niitä voi käyttää vaikeuksitta, eikä niissä saa olla teräviä kulmia. (Tulossa oleva Vna kanojen suojelusta annetun asetuksen muutoksesta)

Ulkoilu, tarkennuksia

- Siipikarjalla on oltava aina sääolosuhteiden ja vuodenaikojen ja maanpinnan tilan salliessa jatkuva pääsy ulkojaloittelualueelle, mieluiten laitumelle, vähintään toukokuusta lokakuuhun, huomioiden rajoitukset
- Siipikarjan on päästävä ulkojaloittelualueelle, aina kun mahdollista, **vähintään 1/3 ajan elinajastaan.**
- Munijakanojen ja lihasiipikarjan on kuitenkin päästävä ulkojaloittelualueelle, aina kun mahdollista, vähintään 1/3 ajan elinajastaan, huomioiden rajoitukset
- Ruokaviraston tulkinnan mukaan alle 6 viikon ikäisiä poikaisia voidaan pitää sisätiloissa sääoloista riippumatta

Ulkoilualueet, tarkennuksia

- Ulkojaloittelualue saa ulottua **enintään 150 m päähän siipikarjarakennuksen lähimmästä ulosmenoluukusta**. Ulkojaloittelualue voidaan ulottaa enintään 350 m rakennuksen lähimmästä ulosmenoluukusta, jos ulkojaloittelualueella on huonon sään ja saalistajien varalta riittävästi suoja, jotka on sijoitettu koko alueelle tasaisesti siten, että hehtaaria kohden on vähintään neljä suojaa.
- Ulkoilualue on oltava pääosin monien eri kasvien muodostaman kasvuston peitossa.
- Siipikarjan ulkoilualuetta on kasvuston takaisinkasvun mahdollistamiseksi pidettävä tyhjillään vähintään kaksi kuukautta kunkin kasvatetun siipikarjaerän jälkeen. Toimijan on pidettävä kirjaa ajanjakson toteutumisesta.

Siirtymäsäädökset

- Mikäli rakennukseen tai sen ulkoalueisiin tulee muutoksia, on täytäntöönpanoasetuksen mukaan mahdollista käyttää jo olemassa olevaan rakennukseen muutokseen siirtymävaihetta, riippuen siitä mitä rakennuksessa tai sen ulkoalueissa muutetaan.
- Mikäli siirtymävaiheita käytetään, tulee niistä tehdä tarkat suunnitelmat jossa eritellään missä ajassa ja mitä muutoksia tehdään.
- Alkuperäiset suunnitelmat tarkastetaan tuotantotarkastuksella vuosittain.

Ruokinta, muutokset

- Siipikarjan ruokinnassa rehuomavaraisuuden tulee olla vähintään 30% (v. 2021 väh. 20%)
- Tav.om. kalaperäistä rehusta saatuja kalaproteiinihydrolysaatteja voidaan käyttää vain nuorelle siipikarjalle.
- Kalajauhoa voi käyttää ruokinnassa rajoituksetta.
- Päiväannos voi sisältää keskimäärin 25 % ostettua SV2 rehua

Poikkeus

- Poikkeus koskee ainoastaan valkuaiskasveja ja sen lisäksi seuraavien ehtojen on täytyttävä
 - Alueet kuuluvat omaan luomuyksikköön
 - Lohkoilla kasvaa rehukasveja tai valkuaiskasveja
 - Laidun tai rehulohkot eivät ole kuuluneet luomuyksikköön 5 aiempaa vuotena
- Esimerkkejä
 - 20% omaa SV1 ja loput omaa SV2
 - 20% omaa SV1 ja 5% osto SV2
 - 20% omaa SV1 ja 5% osto SV2 ja loput omaa SV2

Luvat

- Nuoren siipikarjan (Gallus gallus –linnut enintään 30 viikkoisia) ruokinnassa **tavanomaisesti tuotettuja valkuaisrehuja voidaan käyttää enintään 5 % siirtymäkaudella, joka päättyy 31.12.2026** -> Lupa haetaan Ruokavirastosta
- **Lupa hankkia tavanomaisia, enintään 18 viikon ikäisiä munantuotantoon tarkoitettuja kananuorikoita luomutuotantoon päättynyt 31.12.2021.**
- Poikkeuslupa hankkia alle kolmen päivän ikäisiä tavanomaisia untuvikkoja jatkuu.
- Siipikarjan laidunten ja ulkoilualueiden siirtymävaihetta voidaan lyhentää yhdellä vuodella

Siirtymävaiheen lyhentäminen tai pidentäminen, ulkoilualue

- **Siirtymävaiheen lyhentäminen tai pidentäminen**
- Siirtymävaiheeseen voidaan eräin edellytyksin katsoa takautuvasti kuuluvan peltolohkon aikaisempi käyttö.
- Siirtymäajan pidentäminen on mahdollista esimerkiksi, jos tilalla on käytetty ennen luomutuotantoon siirtymistä pitkävaikutteisia kasvinsuojeluaineita.
- Siirtymävaiheen lyhennyksestä tai pidennyksestä päättää ELY-keskus ottaen huomioon lohkon aiemman käytön.

Hakemus siirtymävaiheen lyhentämiseksi

- Hakemuksen siirtymävaiheen lyhentämiseksi voi tehdä kasvintuotannon luomuvalvontalomakkeella 9. Siirtymävaiheen lyhentämistä voi hakea milloin tahansa, mutta jotta fyysinen tarkastus toimijan luona voidaan mahdollisesti liittää osaksi normaalia vuositarkastusta, tulee hakemusprosessi aloittaa jo hyvissä ajoin ennen kasvukautta ja sadonkorjuuta.

Lääkintä

- Tilalla saa olla ainoastaan eläinlääkärin määräämiä lääkevalmisteita.
- Lääkkeiden varoaika on kaksinkertainen ja vähintään 48h.

Muistutus

- kun luomunantuntuottaja ostaa luomunuorikoita, hänen tulee saada myyjältä sertifikaatti ja vaatimustenmukaisuusvakuus tai vastaavat asiakirjat, jolla myyjä vahvistaa kuuluvansa luomueläinvalvontaan.

Mainos

- Touko-asiointipalvelu
 - Toukon kautta voi hakea poikkeuslupaa tavanomaisten siemenen käyttöön
 - Hakemus tulee suoraan ELY-keskukselle käsiteltäväksi
 - Hinta on halvempi kuin paperinen hakemus
- <https://touko.ruokavirasto.fi/login>

Sika

Ruokinta

- Sikojen ruokinnassa rehuomavaraisuusaste on vähintään 30%(20%)
- Lupa tavanomaisen valkuaisrehun käyttöön enintään 35kg porsaille
- **Tavanomaisesti tuotettuja valkuaisrehuja voidaan käyttää enintään 5 % siirtymäkaudella, joka päättyy 31.12.2026 -> Lupa haetaan Ruokavirastosta**

Poikkeus

- Poikkeus koskee ainoastaan valkuaiskasveja ja sen lisäksi seuraavien ehtojen on täytyttävä
 - Alueet kuuluvat omaan luomuyksikköön
 - Lohkoilla kasvaa rehukasveja tai valkuaiskasveja
 - Laidun tai rehulohkot eivät ole kuuluneet luomuyksikköön 5 aiempaa vuotena
- Esimerkkejä
 - 20% omaa SV1 ja loput omaa SV2
 - 20% omaa SV1 ja 5% osto SV2
 - 20% omaa SV1 ja 5% osto SV2 ja loput omaa SV2

Siirtymäsäännökset

- Ulkotarhaan, ulkojaloittelualueelle tai laitumelle pääsy vähintään toukokuusta lokakuuhun.
- Vähintään puolet säädetyistä ulkotilojen vähimmäispinta-alasta on oltava rakenteeltaan kiinteää, ei rako- tai ritiläpohjaista.
 - Ulkoisten tilojen uudistamiseen siirtymäsäännös, kunnossa viimeistään 1.1.2030.

Siirtymäsäännökset

- Mikäli siirtymävaiheita käytetään, tulee niistä tehdä tarkat suunnitelmat jossa eritellään missä ajassa ja mitä muutoksia tehdään.
- Alkuperäiset suunnitelmat tarkastetaan tuotantotarkastuksella vuosittain.

Siirtymäsäännökset

	Sisätila (sikaeläinten käytettävissä varsinaisesti oleva sisämittoina ilmoitettu tila, mukaan lukien juottoastiat, mutta lukuun ottamatta syöttölaitteita, joihin sikaeläimet eivät mahdu makaamaan)		Ulkotila
	Paino	m ² /eläin	m ² /eläin
Porsineet emakot porsineen vieroitukseen asti		7,5 emakkoa kohti	2,5
Lihasiat, vieroitetut porsaas, nuoret emakot, kasvatuskarjut	enintään 35 kg	0,6	0,4
	yli 35 kg, mutta enintään 50 kg	0,8	0,6
	yli 50 kg, mutta enintään 85 kg	1,1	0,8
	yli 85 kg mutta enintään 110 kg	1,3	1
	yli 110 kg	1,5	1,2
Siitossiat		2,5/ joutilas emakko	1,9
		6,0/karju	
		10, jos karsinaa käytetään tavanomaisessa astutuksessa	8
Valtioneuvoston asetus sikojen suojelusta VNa 629/2012			
Valtioneuvoston asetussikojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta Vna 154/2017			

Lääkintä

- Tilalla saa olla ainoastaan eläinlääkärin määräämiä lääkevalmisteita.
- Lääkkeiden varoaika on kaksinkertainen ja vähintään 48h.

Mainos

- Touko-asiointipalvelu
 - Toukon kautta voi hakea poikkeuslupaa tavanomaisten siemenen käyttöön
 - Hakemus tulee suoraan ELY-keskukselle käsiteltäväksi
 - Hinta on halvempi kuin paperinen hakemus
- <https://touko.ruokavirasto.fi/login>

Luomusitoumus

Luomusitoumus 2022

Alustavan tiedon mukaan vuonna 2022 on mahdollista (tieto päivittyy, kun Vna asiasta vuodelle 2022 on hyväksytty)

- Jatkovuotta voi hakea sitoumuksiin jotka päättyvät 30.4.2022, eli 2015-2017 alkaneisiin
- Vaihtaa sitoumuksen tilatyyppejä (kasvinviljely/kotieläin)
- Liittää sitoumukseen toiselta luomuviljelijältä tulevat lohkot (ilmoitetaan päätukihakemuksella)
- Uudet sitoumukset haettavissa
- Lisäalat ovat haettavissa lomakkeella 215(lohkot, jotka eivät ennen ole olleet luomussa)
- Kotieläinkorvaus maksetaan toukokuussa mikäli 0,3 ey/ha täyttyy. Eläinten määrä tarkastetaan rekistereistä ja eläinmääräilmoituksista.

Luomusitoumus 2023

- 22.12.2021 Suomen CAP suunnitelma luovutettu komissiolle
- Suunnitelmaa koskevat neuvottelut käydään komission kanssa vuoden 2022 aikana ja hyväksyminen tulee syksyyn mennessä.
- CAP-suunnitelman toteutus alkaa vuonna 2023
- Vuonna 2023 kaikille luomutiloille uudet 5-vuotiset sitoumukset

Luomusitoumus 2023 luonnos 1/3

- 5-vuotinen sitoumus
 - Vähimmäisala 5 ha / 1 ha (avomaanvihannestilat)
 - Maksu korvauskelpoiselle maatalousmaalle
 - Kasvintuotanto
 - Eläintuotanto, väh. 5 ey
 - Avomaanvihannes
- Tilalla pellot voivat olla luomutuotannossa ja eläimet tavanomaisessa tuotannossa
- Koulutusvaatimus uusille: 5 pv + 2 pv
 - Ei koske jo luomussa olevia tiloja
- Uutena vaatimuksena: sitoumusaikainen koulutus 1 pv
 - Aihe: peltokasvit / avomaan vihannekset / tuotantoeläimet tai Neuvo 2030 hyödyntäminen

Luomusitoumus 2023 luonnos 2/3

- Myyntikasvivaatimus (30%) kaikille luomutiloille
 - Myös kotieläintiloille
 - Laskettaisiin siirtymävaiheen ohittaneesta pinta-alasta
 - Uusi luomutila => vaatimus 4. vuotena
 - Muut tilat: heti sitoumuksen alkaessa
- Ei koske
 - Kasvinviljelytilaa, jos tuotannosta väh. 50% (p-alasta) rehuksi luomukotieläintilalle
 - Kotieläintilaa, jos väh. 50% (p-alasta) rehuksi oman tilan luomueläimille
 - avomaanvihannestiloja

Luomusitoumus 2023 luonnos 3/3

Luomukorvaus

- Kasvintuotantotiloilla 160€/ha
- Avomaanvihanneksilla 590€/ha
- Kotieläintuotannon korotus 130€/ha / 0,5 ey
 - Korotus maksetaan niille hehtaareille, joille täyttyy 0,5 ey/ha vaatimus
 - Enintään koko sitoumusalalle
 - Esim. tilalla on 50 ey ja 100 ha => 100 ha:lle maksetaan kotieläinkorvaus
TAI tilalla on 20 ey ja 100 ha => 40 ha:lle maksetaan kotieläinkorvaus
- Ei makseta ekojärjestelmän luonnonhoitonurmille eikä suojavaohykkeille

Yhteystiedot

- Luomuvalvontajärjestelmä
 - Kitty Enberg
 - Eila Strang
- Luomusitoumus
 - Teija Nielsen
- Asiointipostilaatikko luomu.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos

1 |

Luomutiimi

Kitty Enberg, Teija Nielsen, Eila Strang

